

Instytut Pamięci Narodowej - Warszawa

<https://warszawa.ipn.gov.pl/waw/publikacje/ksiazki-warszawa/64501,Nowogrodzczyzna-naszych-ojcow-Wojewodztwo-nowogrodzkie-II-RP.html>
2021-04-18, 15:38

Nowogrodzczyzna naszych ojców. Województwo nowogrodzkie II RP

Kazimierz Krajewski, *Nowogrodzczyzna naszych ojców. Województwo nowogrodzkie II RP*, Warszawa 2018, 560 s., ISBN: 978-83-8098-529-2

Seria wydawnicza: „Dopalenie Kresów”

Album *Nowogrodzczyzna naszych ojców* poświęcony jest Ziemi Nowogrodzkiej w latach międzywojennych. Pokazuje odbudowę regionu zrujnowanego przez dwie wojny – światową i bolszewicką, polskie życie społeczne i gospodarcze, administrację, szkoły i działalność oświatową, życie kulturalne i religijne, sądy, policję, straż pożarną, koleje, jednostki Wojska Polskiego stacjonujące na tym terenie. Na starych fotografiach przedstawiono też życie codzienne mieszkańców, ludzi przy codziennej pracy i przy święcie. Ujrzymy też osoby odgrywające istotną rolę w życiu województwa nowogrodzkiego. Z kart albumu wyłania się obraz Ziemi Nowogrodzkiej jako krainy chrześcijańskiej, zamieszkałej przez przedstawicieli różnych narodowości i religii, do 1939 r. na ogół zgodnie współistniejących obok siebie. Zobaczymy Nowogrodzczyznę jako jeden z elementów państwa polskiego, jedno z jej siedemnastu województw, uczestniczących w całości funkcjonowania złożonego mechanizmu Rzeczypospolitej.

Na kartach albumu przewijać się będą postacie najważniejsze w dwudziestowiecznych dziejach Polski, które pojawiały się na Nowogrodzczyźnie – naczelnika państwa Józefa Piłsudskiego, prezydentów Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Mościckiego i Władysława Raczkiewicza, marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego, gen. Władysława Andersa i wielu innych.

Lektura albumu uzmysławia, że tamten świat został zmieciony przez sowiecki i niemiecki potop jak legendarna Atlantyda. Dwory zostały spalone, świątynie – zniszczone lub odebrane wiernym. Ujrzymy ludzi, którzy mieszkali wówczas na Nowogrodzczyźnie i padli ofiarą dwóch systemów totalitarnych, niemieckiego narodowego socjalizmu i rosyjskiego komunizmu – poległych, zamordowanych, zesłanych do obozów koncentracyjnych i łagrów, wygnanych z ojcowizny, umierających na emigracyjnej tułaczce, a w dzisiejszej Polsce niemal zupełnie zapomnianych.